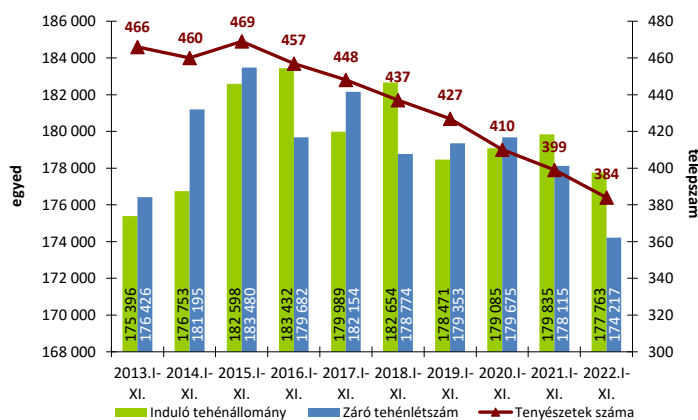
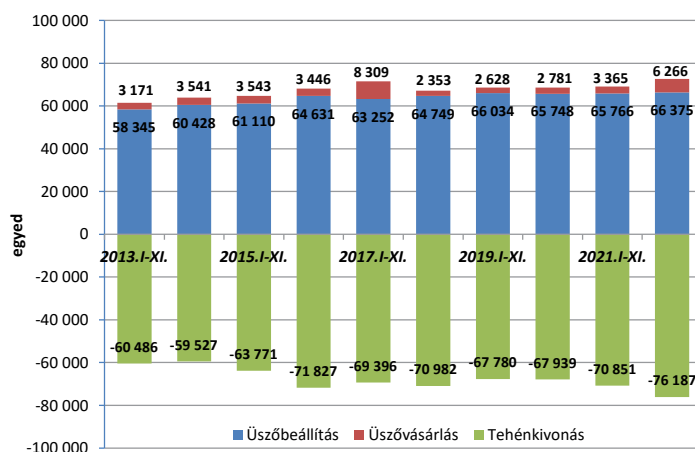

1. ábra Az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetek száma, induló és záró tehénlétszáma (db, 2013-2022. I-XI. hó)

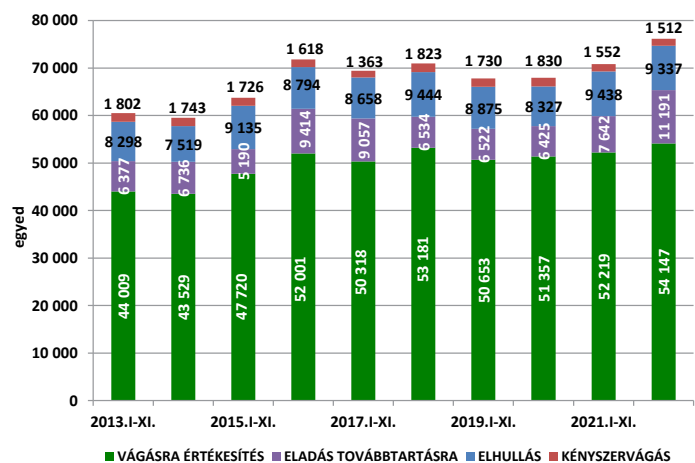
Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tejhasznú tehenészetek száma 2022 novemberében 15-tel (-3,8%) kevesebb volt, mint 2021 novemberében, de a termelésellenőrzött tenyészetek száma hosszú idő óta most nőtt először, novemberben 1-gyel (+0,3%) több volt októberhez képest. Ugyanakkor 2022. november végén 3.898-cal kevesebb (-2,2%) termelésellenőrzött tehenet tartottak, mint 1 évvel korábban. Az „A” módszerrel ellenőrzött tehenészetek száma az elmúlt 10 év alatt jelentősen, 17,6%-kal (-82) kisebbedett, és a tehenészetek csökkenésének üteme nem lassul. Ugyanakkor 2013 novemberétől a záró tehénlétszám csak kismértékben zsugorodott (-2.209 egyed, -1,3%), így a telegenkénti átlagos tehénlétszám jelentősen, 454-re emelkedett.

2. ábra Az üszőbevétel és tehénkivonás alakulása az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetekben (db, 2013-2022. I-XI. hó)

Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tenyészetek januári 1-jei induló tehénlétszáma 2021-ről 2022-re – egy év alatt – enyhén csökkent (-2.072 tehen; -1,2%), és az állomány 2022 első tizenegy hónapjában tovább zsugorodott (-3.546 egyed; -2,0%). 2022 első tizenegy havában a tehénkivonások száma jelentősen nőtt (+5.336 egyed; +7,5%), de nagymértékben emelkedett az üszővásárlások száma is (+2.901 egyed; +86,2%) a 2021. november végi értékekhez képest. Az állománypótlás szempontjából meghatározó üszőbeállítások száma gyakorlatilag stagnált az 1 évvel ezelőttihez képest (+609 egyed; +0,9%), így az év első tizenegy hónapjában az állománykivonás nagysága összességében meghaladta az állománypótlását.

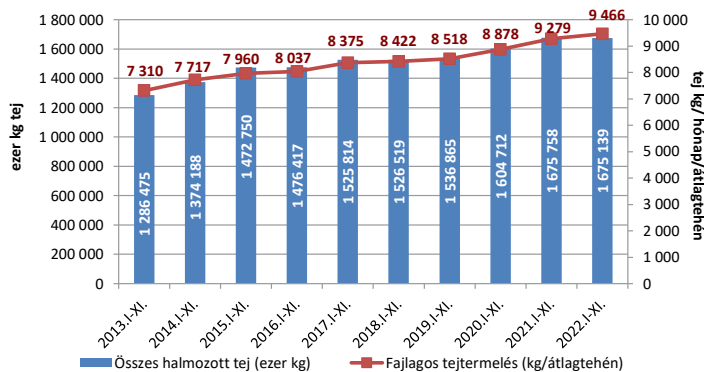
3. ábra A tehénkivonás megoszlása az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetekben (db, 2013-2022. I-XI. hó)

2022 első tizenegy havában az állományból kivont tehenek 71,1%-át vágásra értékesítették (a selejtezett tehenek száma 54.147 volt), 12,3%-át (9.337 egyed) az elhullás tette ki, a tehénkivonások 2,0%-áért (1512 egyed) pedig a kényszervágás volt felelős, amelyek inkább alacsony aránynak számítanak. Ugyanakkor a továbbtartásra értékesített állatok aránya elérte a 14,7%-ot (11.191 egyed), amely kimagasló aránynak tekinthető. 2022-ben az induló tehénállomány 30,5%-át selejtezték, 0,9%-át kényszervágták, 5,3%-a elhullott és 6,3%-át továbbtartásra értékesítették, így összesen a tehenek 42,9%-át vonták ki a termelésből, ami az elmúlt 10 év legmagasabb tehénkivonási aránya az év első tizenegy hónapjában.

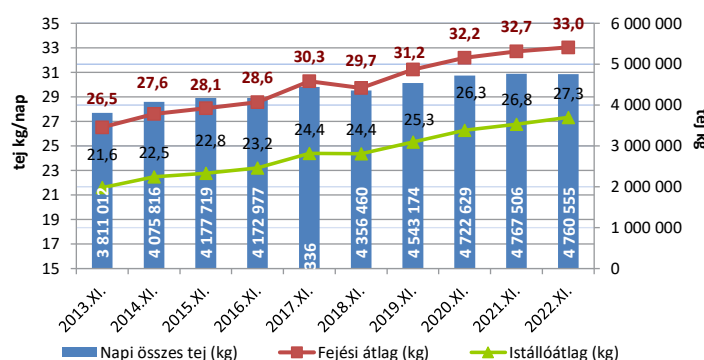

4. ábra Összes halmozott és fajlagos tejtermelés az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetekben (db, 2013-2022. I-XI. hó)

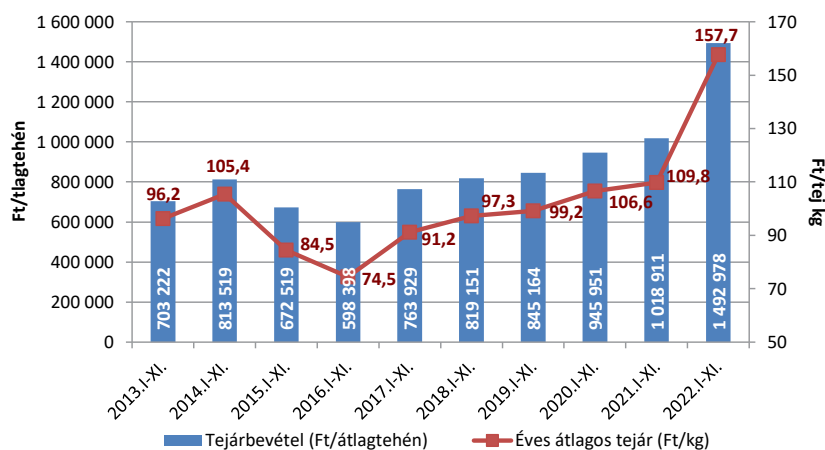
Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tehének összes halmozott tejtermelése 2022 első tizenegy hónapjában gyakorlatilag stagnált (-0,619 millió kg; -0,04%) 2021 hasonló időszakához képest, és meghaladta az 1675 millió kg-ot. A vizsgált időszakban a fajlagos tejtermelés enyhén emelkedett, és elérte a 9.466 kg-ot (+187 kg; +2,0%), ami az elmúlt 10 évben rekordnak számít. 2013 és 2022 novembere között a fajlagos tejtermelés növekedése 29,5%-os (!) volt (+2.156 kg), míg az összes halmozott tejtermelés még nagyobb mértékben, 388,7 millió kg-mal (+30,2%) emelkedett.

5. ábra Fejési és istállóátlag, valamint a napi összes tejtermelés az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetekben (2013-2022. XI. hó)

2022 novemberében a napi összes tejtermelés a tavalyi év novemberi termeléséhez viszonyítva nagyon kismértékben (-6,9 ezer kg, -0,1%) 4,761 millió kg-ra csökkent. Emellett mind a fejési átlag (+0,32 kg, +1,0%), mind az istállóátlag nőtt (+0,56 kg, +2,1%). Összességében az elmúlt 10 év alatt a napi összes tejtermelés több mint 0,949 millió kg-mal lett több (+24,9%), a fejési és istállóátlag 6,52, ill. 5,73 kg-mal nőtt (+24,6%, ill. +26,5%) a vizsgált periódusban, ami igen jelentős emelkedésnek tekinthető.

6. ábra Tejárbevétel és az éves átlagos tejár az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetekben (2013-2022. I-XI. hó)

A tehenenkénti tejárbevétel 2022 első tizenegy havában mintegy 1,49 millió Ft volt átlagosan, 46,5%-kal nőtt 2021 hasonló időszakához képest, és az elmúlt 10 év messze legnagyobb első tizenegy havi nominális tejárbevételének felel meg, aminek oka a fajlagos tejtermelés 2,0%-os és tej árának 43,6%-os (!) növekedésében keresendő. 2013 hasonló időszakához viszonyítva a nominális tejárbevétel több mint megduplázódott, 112,4%-kal nőtt, aminek oka a fajlagos tejtermelés 29,5%-os és a tej árának 64,0%-os emelkedése 10 év alatt. Magyarországon a nyerstej átlagos havi felvásárlási ára tovább emelkedett, és novemberben már meghaladta a 200 Ft/kg-ot (több mint 85%-os növekedés 2021 novemberéhez képest), így 2022 első tizenegy havában a nyerstej átlagos felvásárlási ára megközelítette a 160 Ft/kg-os árszintet. A nyerstej kiviteli ára is tovább növekedett, és elérte a 235 Ft/kg-ot,

így továbbra is több mint 15%-kal meghaladta a hazai termelői átlagát. A nyerstej árának növekedésében a forint euróhoz képesti gyengülése is jelentős szerepet játszott. Ugyanakkor a globálisan nagy tejtermelő országban a nyerstej ára már stagnál vagy enyhén csökkenésnek indult, míg a főbb tejtermékek értékesítési és tőzsdei árai jellemzően tovább csökkentek. A FAO tejtermékek árindexe is 1,2%-kal zárt alacsonyabban november végén, mint egy hónappal korábban. Az Eurostat adatai szerint a magyar 21,9%-os éves infláció a harmadik legnagyobb volt Európában októberben (az EU-27 átlagos éves inflációja 11,5% volt). Csak az élelmiszereket tekintve viszont Magyarországon mérték egy év alatt a legnagyobb áremelkedést, 43%-ot (az EU-27 átlagos éves élelmiszer inflációja 17,3% volt). A nemzetközi adatokból az olvasható ki, hogy a magyar élelmiszerár-drágulást jelenleg nem az élelmiszer-alapanyagok globális árváltozása mozgatja, így a hazai nyerstej árak lendületes emelkedése – bár euróban számolva az EU-ban még mindig az alacsonyabbak között van – a jövő év elejére várhatóan ki fog fulladni.

